

GÖSTA WERNER 50

Den 15. maj fylder den svenske instruktør Gösta Werner 50 år. I den anledning har vi bedt en af hans landsmænd, den meget grundige filmbistoriker Berndt Santesson, ridsse hans karriere op i facts. Det følgende er ikke et komplet index i lighed med de lister, vi bringer på bagsiden – som det vil fremgå af teksten. Til gengæld er der ved hver film en kort typebeskrivelse, og af bensyn til vore broderinstitutioner i udlandet er en række af de fremmede titler på filmene anført. Hermed giver vi ordet til Santesson, der har udarbejdet sin særdeles saglige, men ikke derfor mindre fødelsdagsbilsen med instruktørens hjælp.

Gösta Werner er født den 15. maj 1908 i Östra Vemmenhög i Skåne. Fil. kand. i Lund 1930. Med til at oprette „Lunds Studenters Filmstudio“ 1929, formand 1932–35. Journalist fra 1932 til 1934, da han gik ind i filmbranchen som reklamechef og oversætter for forskellige selskaber i Stockholm. I denne egen-skab redigerede han i årene 1934–46 ca. 600 udenlandske langfilm. Blev hurtigt også manuskriptmedarbejder og skrev bl. a. manuskriptet til „Kloka gubben“ („Den kloge Mand“, 1938) efter *Paul Saranus* lystspil – filmen blev iscenesat af *Sigurd Wallén*, der også medvirkede. Kom samtidigt via klippearbejde til at beskæftige sig med ugerovy- og kortfilmreportage. Iscenesatte og redigerede før 1945 flere hundrede ugerovyoptagelser samt ca. 20 kortfilm, deraf ca. 10 militære beredskabsfilm fra krigens tid. – Har skrevet bogen „Kameran går“ (1944) og et stort antal filmartikler i aviser, tidsskrifter og opslagsbøger, bl. a. i samleværket „Filmboken“ (1951–57). Initiativtager til og redaktør af det nye „Biografbladet“ 1945–47.

De følgende film er alle iscenesat af Werner, kortfilmene desuden klippet og skrevet af ham.

Filmene er nævnt i den rækkefølge, de er blevet indspillet. Årstallene er produktions- og premiereår. I de tilfælde, hvor premiereåret afviger fra produktionsåret, er det angivet i en parentes.

Midvinterblot (The Sacrifice, Le Sacrifice du Sang, El sacrificio de sangre). 1945. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Björn Schildknecht. Speaker: Olof Widgren. Medv.: Gunnar Björnstrand, Henrik Schildt, Yngve Nordwall. Prod.: Gösta Werner. 13 min. — En filmvison af en hedensk menne-skeofring.

Morgonväkt. 1945. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Björn Schildknecht. Prod.: Gösta Werner. 7 min. — En morgen i Klarahallen (en torvehal i Stockholm); en studie i kontraster.

Skansenvår (Spring in Stockholm). 1946. Foto: Harry Lindberg og Adrian Bjurman. Musik: Sven Rüno. Speaker: Irma Christenson. Prod.: Kinocentralen. 14 min. — Nære billeder af dyrene på Skansen i Stockholm i tidlige forårsmorgener.

Tåget (The Train, Le Train, Der Zug, Il treno, El tren). 1946. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Sven-Erik Bäck. Prod.: Kinocentralen for „Statens Järnvägar“. 20 min. — „En film om rejser og jordbundethed“ (undertitlen).

- Løffe på luffen*. 1947 (-48). Manus.: Arne Mehrens. Foto: Karl-Erik Alberts, Musik: Jules Sylvain. Medv.: Elof Ahrlé, Erik Berglund, Agneta Prytz, Lasse Krantz, Yngve Nordwall. Prod.: Kungsfilm. 97 min. — Lystspil om en glad og ukonventionel vagabond.
- 40 år med kungen*. 1947. Foto: Sten Dahlgren. Musik: arrangeret af Gunnar Stern. Speaker: Sven Jerring. Prod.: Kinocentralen for „Svenska Europahjælpen“. 45 min. — En oversigt over Kong Gustaf V's regeringstid 1907—1947.
- Solkatten (Fröken Solkatt)*. 1948. Manus.: Arne Mehrens og Alexander Faragó. Foto: Karl-Erik Alberts. Musik: Sven-Erik Bäck. Medv.: Annalisa Ericson, Nisse Ericson, Georg Funkquist, Arnold Sjöstrand, Hugo Björne, Oscar Winge. Prod.: Svea Film. 88 min. — Lystspil i provinsmilieu om en servitrice, der er på jagt efter sin ukendte far.
- Gatan (Gaden, La Rue, Strasse der Sünde, De Straat)*. 1948 (-49). Manus.: Märten Edlund efter en synopsis af Nils Idström. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Charles Wildman. Medv.: Maj-Britt Nilsson, Peter Lindgren, Keve Hjelm, Naemi Briese, Stig Järrel, Åke Fridell. Prod.: Kungsfilm. 87 min. — Drama om en pige fra landet, der bliver gadepige i Stockholm.
- Sagan om ljuset (Pattern for Light)*. 1949. Foto: Steen Dahlgren. Musik: Gunnar Sønsteve. Speaker: Ulf Palme; digte af Erik Blomberg læses af Anita Björk. Prod.: Kinocentralen for „Luma“. 22 min. — Om „Luma“s fremstilling af glødelamper.
- Två trappor över gården (The Second Floor Back, Les Parias, Insel der Sehnsucht)*. 1949 (-50). Manus.: Ivar Ahlstedt og Nils Idström efter motiver fra Idströms roman. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Charles Wildman. Medv.: Gertrud Fridh, Bengt Eklund, Irma Christenson, Sif Ruud, Åke Fridell, Stig Järrel, Elof Ahrlé. Prod.: Kungsfilm. 100 min. — Drama om to rodløse unge mennesker i Stockholm.
- Möte med livet (Møde med Livet, Meeting Life, Gefahren der Liebe)*. 1950 (-52). Manus.: Ivar Ahlstedt. Foto: Martin Bodin. Musik: Carl-Olof Anderberg. Medv.: Doris Svedlund, Per Oscarson, Arnold Sjöstrand, Brita Billsten, Peter Lindgren. Prod.: Fribergs Filmbyrå. 75 min. — Seksuel oplysning med en kærlighedshistorie som ramme.
- Våren (Spring Comes to Sweden, La Suède au Printemps, Frühling in Schweden, Primavera)*. 1951-52. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Erland von Koch. Prod.: Kinocentralen for „Svenska Institutet“. 15 min. — Naturfilm.
- Att döda ett barn (To kill a Child)*. 1952. Efter Stig Dagermans novelle, læst af Gunnar Sjöberg. Foto: Sten Dahlgren. Medv.: Karl-Erik Forsgårdh, Marie-Anne Conde, Georg Arlin, Sissi Kaiser. Prod.: Minerva Film (det svenske selskab) for „Försäkringsbolagens Upplysningstjänst“. 10 min. — Psykologisk skildring af en trafikulykke.
- Resa i Sverige (Kreuz und quer durch Schweden)*. 1952. Foto: Sten Dahlgren. Kommentar på vers af Alf Henrikson, læst af Gunnar Sjöberg. Prod.: Kinocentralen for „Svenska Institutet“. 12. min. — En rejserapsodi.
- En svensk storindustri (The Story of Stora, La Historia de Stora)*. 1953 (-54). Foto: Sten Dahlgren, Agfacolor. Musik: Erland von Koch. Speaker: Gunnar Sjöberg. Prod.: SF for „Stora Kopparbergs Bergslags AB“. 53 min.
- Fjärilen och ljuslåggen*. 1954. Foto: Sten Dahlgren. Musik: Erik Nordgren. Speaker: Gunnar Sjöberg. Prod.: SF for „Försäkringsbolagens Upplysningstjänst“. 12 min. — En idéfilm om lys og mørke, liv og død.
- Skymningsljus (City Twilight, Dämmerlicht, Crepusculo en la Ciudad)*. 1954 (-55). Foto: Sten Dahlgren, Eastmancolor. Musik: Gösta Theselius. Speaker: Gunnar Sjöberg. Prod.: SF til „Luma“s 25-års jubilæum. 9 min. — En lyrisk industri-skildring med abstrakte farveeffekter.
- Friarannonsen*. 1955. Manus.: Per Schytte efter Gunnar Falkås' hørespil. Foto: Jan Lindström. Musik: Jules Sylvain. Medv.: Adolf Jahr, Elof Ahrlé, Inga Gill, Georg Adelly. Prod.: Trio Film-Irisfilm. 88 min. — Folkekomedie i landlige omgivelser.
- Öden bortom horisonten (Destinies beyond the Horizon)*. 1955. Foto: Sten Dahlgren, Eastmancolor. Speaker: Åke Engerstedt. Prod.: SF for „Vattenfallsstyrelsen“. 14 min. — Om befolkningsproblemer i Västerbotten.
- Ansvar*. 1956. Sten Dahlgren, Eastmancolor. Speaker: Gunnar Sjöberg. Prod.: SF for „Försäkringsbolaget Ansvar“. 15. min. — En idéfilm om ansvarsbegrebet.
- Den förlorade melodien (The Vanishing Melody, Die verklingende Melodie)*. 1957. Foto: Sten Dahlgren, Eastmancolor. Musik: Bellmann-melodier arrangerede af Jerry Högstedt. Speaker: Torsten Lilliecrona. Prod.: SF for „Svenska Lokaltrafikföreningen“. 13 min. — Om Stockholms trafikproblemer.

I årene 1945–57 har Werner desuden skrevet 34 manuskripter til kort- og langfilm. Af dem er hidtil 10 af kortfilmmanuskripterne blevet indspillet, deraf 8 med Werner som instruktør. Alle disse kan – ligesom den oven for nævnte langfilm „Friarannonsen“ – henføres til kategorien „levebrødsfilm“. – I vinteren 1957–58 har Werner på grundlag af egne manuskripter indspillet forskellige, endnu ikke fuldførte film i Vestafrika.